

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1.—70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEČ

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zahvale, usmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 18 vin.
Poslano:
 enostolpna pettivrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 138.

P. n. gg. volilcem v Kamniku, Radovljici in Tržiču.

Za izkazano mi častno zaupanje, da ste me izvolili za Vašega poslanca v deželni zbor, Vas prosim, da sprejmete mojo najiskrenejšo zahvalo. Bodite uverjeni, da sem si svest dolžnosti, katere sem prevzel, ter da jih bodem tudi vestno izpolnoval v blagor in korist lepih gorenjskih mest in lepe naše domovine. Prosim Vas, stojte mi tudi v prihodnje na strani in podpirajte moje stremljenje po pravem napredku naroda. Le skupno, vzajemno delo pripelje do zaželenega cilja!

V Ljubljani, dne 4. marca 1913.

Dr. V. Gregorič,
 deželni poslanec.

Na albanskem kongresu.

(Slika za »Slovenca«.)

Trst, 4. marca 1913.

Zastor je padel. Poploskali smo in se razšli. Odobravalni smo burko, ker je pač to navada v teatru, če človek — ne žvižga. No, in žvižgati nismo smeli, smeji pa tudi ne, dasiravno smo gledali, kako igrajo nerodni diletantje ponesrečeno slavnostno predstavo.

Postanimo realni in stvarni, pa bolj resni, nego je bil žalostni albanski zbor. Če vam hočem opisati celoten utis zborovanja in pa moralen uspeh, ki se ga ima nadejati, res ne vem, kje in kako bi začel.

Videl sem par zelo elegantnih mož, stasite figure, inteligentnega obraza, že na videz dokaj izobraženih, gledal pa sem tudi izbrano nerodnost, ki je zlezla za nekaj dni v nekomodno evropsko obleko, strmel nad neokretnostjo nekaterih odposlancev, zmedenost albanske inteligence sem občudoval in se divil navdušenosti devetdesetih od vseh sto skupaj, ki niso vedeli, po kaj so prišli v Trst.

Izvedel sem, da je prišlo v Trst iz prave Albanije, to je iz krajev, kjer se govori vobče albanski, le kakih 15 oseb, vsi drugi udeležniki pa so prihrumeli iz Italije, Avstrije, Azije, Amerike in Afrike. Bili so to večinoma ljudje, ki so

že davno pozabili na svojo domovino, bilo jih je med njimi nad polovico, ki kakega albanskega dialekta komaj za silo nekaj razumejo, da, bili so celo na kongresu patrioti, ki so kar pričetkom izjavili, da ne bodo govorili albanski, potem pa so tekom govora govorili o Albancih, ne da bi bili le z eno besedo sebe istovetili z njimi.

Narodni albanski zbor je bil klavern, obupno žalosten, saj ni privedla velikanske večine zborovalcev v Trst ideja narodne samostanosti in želja, da si ustvari moderno urejeno državo, nego povsem drugi motivi.

Da ni vzniknila ideja o sklicanju albanskega kongresa v Trst na albanskih tleh, je jasno in tega Albancem tudi ni zameriti. Oni nimajo ne časa, ne kraja, ne priložnosti in ne — ljudi. Brez dvoma je gotovo, da je prišla vzpodbuda in pa denar za kongres od zunaj, pač od tam, kamor jih je poklical skriven glas zborovat. In kdo je prišel? Par navdušenih rodoljubov-fantastov, mnogo kupljenih in od tajne roke v Trst diriganih Albancev, največ pa članov tržaške albanske kolonije, obstoječe iz obrtnikov in trgovcev ter nekaj onih velikih trgovcev iz daljnega sveta, ki so porabili priložnost albanskega kongresa, da poživijo in utrde v Trstu svoje trgovske zveze. To so tudi dokazali z dejstvom, da pri posvetovanjih dosledno manjkajo. Dokazala sta

razumevanje pomenljivosti kongresa tudi prav sijajno Kastriot-Skenderbegovič, ki je prišel po francoski povedat, da Albancev ne razume, potem pa je takoj izginil in pa potujčeni knez Ghika, ki je tudi, dokler se ni umaknil, vedno indirektno pripovedoval, da iz Albanije ne more nič postati, češ, »Evropa ne pomaga.«

Ne moremo trditi, da ni kdo izmed zborovalcev o možnosti slavne bodočnosti Albanije prepričan, vendar pa je dvomimo, da bi ljudje, ki poznajo le svojo trmo, discipline pa nič, mogli doseči kak uspeh.

Kongres nam je podal žalostno sliko albanske stvari. Prvo je pri narodu, ki si ustvarja domovino, da se v svojem jeziku posvetuje in ugiba o raznih možnostih. Tu pa se je govorilo četrtno italijanski, četrtno francoski, ostalo pa albanski, a tako, da dostikrat niti tolmachi, ki jih je pridobil odbor žurnalistom, niso vedeli ne kod ne kam. Če je človek pomislil, da so med zbranimi zborovalci vendar nekateri, ki jih je prignalo v Trst navdušenje in ponos, ne pa tuji zlatniki, se mu je moral smiliti oni, ki se je v dobri veri nadejal častnega konca.

Danes popoldne se je začelo namreč prav očitno kazati, da je dobila albanska zgradba, ki se pogreza v peščeno tla, že pri postanku hude razpoke. Discipline Albanec ne pozna, saj ga je samo klubovanje in upor. Značilno je, da je še celo slovitemu princu Ghiki, ki ne zna besedice albanski, katerega rod je že cele veke iz Albanije in ki ima docela romunsko-francoski tip in evropsko izobrazbo, refrén vsakega stavka: upor, boj, kri.

Da dokažejo Albanci, oziroma njih podpihovanci, da si Albanije ne žele le oni sami, nego da koprne po njej tudi drugi narodi, so privlekli na kongres nekoliko Kucovlahov. Kdo ve, kaj so jim vse prej obetali, ker so bili sedaj na zboru tako razočarani in togotni?!

Skoro, skoro bi bili Kucovlahi s prof. Diamandijem na čelu zapečatili usodo Albancev. Ko se je namreč začelo govoriti o kucovlaški enakopravnosti in svobodi v bodoči Albaniji, je nastal silen hrup. Odbor kongresa se ni hotel obvezati, da prizna Kucovlahom vse pravice in zato niso ti hoteli imenovati svojega delegata (Balamazeja), ki bi šel z Albanci v London. Nemara pa bi bili Albanci popustili, da ni Ghika izjavil, da je le ena zastava, en na-

rod in ena Albanija. To je dalo povod, da so prišli Kucovlahi pred alternativno, naravnost podleči, ali pa udati se. Storili so raje drugo.

Videlo se je še več mučnih prizorov. Nekateri govorniki so tulili kakor obsedeni, rjovelji so, da so se žurnalisti plaho spogledovali. Vrhunec neokusnosti pa je doseglo ravnanje brezbriznega odbora, ki je povzročilo, da so se žurnalisti brez razlike narodnosti naenkrat dvignili in so začeli odhajati. Kajpada so jih preprosili, da bi ostali in so jih celo povabili, naj pridejo v Albanijo pogledat, ko bo »gotova«... Nak, jaz že ne pojdem, če bi mi kdo ve kaj obljubil. Zbrana je bila tu inteligenca in še celo v tuji državi. Oh, kako šelo bo, ko bodo sami med seboj!

Zalosten polom je doživel ta kongres. Komedija, tragikomedija je bila vsa prireditve. In ni jej manjkalo zelo odurnega okusa. Ni bilo namreč dovolj, da so dirigirali »zgodovinski« kongres tam, kamor pridemo, če se peljemo z južno železnico iz Trsta preko Ljubljane do konca proge, ni bilo dovolj, da je javnost albanskim delomrznežem, ki se potikajo po svetu, očitala, da so dobili od »nekod« denar za kongres, ni bilo dovolj, da jih je cesarski namestnik princ Hohenlohe — gotovo na migljaj od »zgoraj« — povabil dvajset na slavnostni obedi! Zgodilo se je še nekaj drugega, zelo mučnega. Koncem konca je namreč neki Albanec predlagal, naj se zapoje cesarska himna in res jo je začel z nekaterimi Arnavti in Vlaji oni nemški inženir Häxler, ki je še večeraj obžaloval, da ni rojen Albanec. Ironija! Začeli so, a niti izpeli niso kitice starodavne himne, ker jo niso znali!

Žurnalisti, ki so že prej uvideli, da je vse skupaj fiasko, so sedaj z zadovoljstvom konstatirali, da je tudi predsednik Konica njihovega naziranja. Mladi mož je poparjen sklonil glavo na prsi, vzdihnil je in se rahlo usedel.

Deloma kupljeni, deloma čisto zmešani, svojemu narodu že precej otujeni ljudje, to je bila zunanja slika kongresa. Kar pa se tiče politične plati tega zborovanja, je vredno pribiti tele momente:

1. Eni so bili holj za Avstrijo, eni bolj za Italijo, delegat Tocci pa, kateremu so mnogi pritrjevali, za popolno neodvisnost Albanije. Eni so zahtevali avstrijskološko okupacijo, drugi hoče-

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.
 (Dalje.)

Saladin zapusti s svojo vojsko tabor in se poda v mesto; uboga jetnika sta pa še vedno ginila v temni ječi, narejeni iz starih grobnic. Nekega večera, ko je Rozamunda ravno molila večerno molitev pred počitkom, so se odprla vrata in vstopil je častnik z oddelkom straže, ki jo je pozdravila, ter ji velel, da naj mu sledi.

»Pride zdaj konec?« je vprašala.
 »Gospica,« je odgovoril, »zdaj pride konec.«

Na te besede je ponižno povsila glavo in odšla za njim. Zunaj je bila pripravljena nosilnica, v katero so jo posadili ter jo nesli po svetli mesečini v mesto Jeruzalem in po Via dolorosa, ustavili so se pred velikimi vrati, ki jih je takoli spoznala, kajti poleg njih je stal starodavni svod.

»Prinesli so me nazaj v samostan svetega Križa, da bi me usmrtili na kraju, kjer sem jih prosila, da bi me pokopali,« je vzdihnila, ko je stopila iz nosilnice.

Nato so odprli vrata in stopila je na veliko samostansko dvorišče ter opazila, da je bilo svečanostno okrašeno, kajti kroginkrog in po hodnikih so visele mnogobrojne svetilke. In po hodnikih in na prostoru spredaj je bila množica saracenskih velikašev v praznični opravi, tam na drugi strani pa je sedel Saladin s svojim dvorom.

»Lepo so se pripravili, da bi bili priča moje smrti,« je rekla Rozamunda. Pri teh besedah pa se ji je zadušil krik izvil iz ust; tam pred Saladinovim prestolom je stal vitek krščanski vitez in mesečina in luč svetilk se je lesketala na njegovem oklepu. Vzpričo tega krika se je ozrl in ona si je bila svesta, da je bil to Wulf, dasi upadel in bled.

»Torej bova skupaj umrla,« si je mislila, nato pa je ponosnih korakov stopila naprej, se poklonila pred Saladinom, prišla Wulfa za roko ter jo obdržala.

Suistan se je ozrl in rekel:

»Dan usode je nastopil. Opejta, Franka, ali sta pripravljena izpiti kuplo do dna, kakor sem jo vama obljubil?«

»Pripravljena sva,« sta odgovorila obenem.
 »Ali je vama žal, da sta dala svoje življenje, da rešita Jeruzalem?« vpraša nadalje.

»Ne,« odgovori Rozamunda, ozrši se na Wulfa »pač pa se iz dna srca radujeva, da nama je bil Bog tako dober.«

»In tudi jaz se radujem,« je rekel Saladin, »in tudi jaz hvalim Alaha, ki mi je v davnih dneh poslal prikazen, ki mi je predala sveto jeruzalemsko mesto brez preliivanja krvi. Sedaj se je vse zgodilo, kakor je bilo usojeno. Odpeljite ju.«

Za trenutek sta se objela, nato pa so odpeljali emirji Wulfa na desno, Rozamundo pa na levo; vsa blede, a pokonci je šla z njimi rabljem naproti, ugibajoč medpotoma, ali bo mogla še enkrat videti Godvina, predno umrje. Peljali so jo v sobano, kjer so jo čakale ženske, in zaprli za njo vrata; a rabljev ni bilo videti nikjer.

»Znabiti pa me te ženske zadavijo,« si misli Rozamunda, ko so se ji približale, »da ne bodo prelivale kraljeve krvi.«

Prijazno, a molče so jo slekle, jo umile z blagodišečo vodo in ji spletile kito, v katero so vpletle bisere in dragulje. Nato so jo oblekle v fine tančice in ji dale še krasna, vezana oblačila in kraljevsk plašč iz škrlata, pa njene dragulje, ki jih je nosila prejšnje čase, poleg njih pa še druge, še krasnejše, čez glavo pa so ji dale prozorno tenčico z uvezanimi zlatimi zvezdicami. Bila

je prav podobna tisti, kakor jo je bil Wulf podaril nekoč, ki jo je nosila tisto noč, ko jo je bil Hasan odpeljal iz steepskega gradu. Opazila je to in se nasmejala vzpričo žalostnega spomina; nato pa je rekla:

»Ženske, ali naj s temi krasnimi oblačili zasmehujem svojo usodo?«

»Sultan tako hoče,« so odgovorile, »a radi njih ne boš drevi nič manj srečno počivala.«

Vrata so se odprla in Rozamunda je kakor kraljica stopila iz sobe na hodnik. Tedaj so se oglasile trobente in glasnik je zaklical: »Prostor! Prostor! Prostor za visokorodno gospico in balbeško princezino.«

V spremstvu častitih žensk, ki so ji stregle, je stopila Rozamunda na dvorišče in se še enkrat priklonila pred Saladinom in začudena obstala.

Iznova so se oglasile trobente in na desni je glasnik zaklical: »Prostor! Prostor za vrlega in plemenitega frankovskega viteza gospoda Wulfa D'Arcy!«

In v spremstvu emirjev in velikanev je prišel Wulf v sijajnem in zelom vložnim oklepom in ogrujen s plaščem, posutim z dragulji; na prsih pa se mu je lesketala vezda Hasanove sreče. Približal se je Rozamundi in obstal, opirajoč roke ob svoj dolgi meč poleg nje.
 (Konec.)

jo, da se Albanija sama osvobodi, tretji pa so bili resignirani in opozarjali na to, da bodo tu imele besedo velevlasti, ki bodo to deželo same šele ustvarile po svoji volji. Tocci je naravnost trdil, da ta kongres ni naroden, ampak strankarski in da ga je avstrijska diplomacija plačala.

2. Delegati računajo na srbskobulgarski spor in na pomoč Rumunije ter kažejo očitno, kaj je bil pravi vzrok, da avstrijska diplomacija kuje Albanijo — vzrok je ta, da bi se Slovani na Balkanu razdvajali in vsemirjali. Koliko se bo to Albancem vsprečilo, pa je drugo vprašanje.

3. Zbor se je izražal sovražno tudi proti Grčiji. Tako se je diktiralo od strani tistih diplomatov, ki ustvarjajo Albanijo. Kaj bo to Avstriji koristilo, res ne vemo. Naši diplomati očitno delajo na to, da se balkanska zveza le še bolj konsolidira in naši diplomaciji ob svojem času njena prizadevanja primerno poplača.

4. Delegati so pokazali, da sami za vlado niso sposobni in zavračajo vse domače regente. Hočejo imeti tujca. Vedo pač, da bi domača dinastija pomenjala klanje in anarhijo. Da pa bo v Albaniji tudi tuj gerent imel težko nalogo, ni težko izpredvideti.

5. Dočim avstrijska vlada zelo sumljivo gleda vsak pojav jugoslovanske solidarnosti in bi vsak jugoslovanski kongres, tudi če bi se zbrali na njem samo avstrijski Jugoslovani, naravnost sovražno sprejela, če ne celo prepovedala, se je na vse kriplje potrudila, da zbere v Trstu razun nekaj pravih albanskih patriotov različne pustolovce iz vseh vetrov zemlje, Berchtold jih je pozdravil, Hohenlohe sprejel, vladno časopisje pa jih v zvezde kuje. Če bi se bili Hrvatje v Trstu zbrali, da zahtevajo neodvisnost od Ogrske, pa ne vemo, kako dolgo bi bili smeli zborovati.

6. Tržaški kongres bo na mednarodni politični položaj slabo vplival. Oznanjala se je na njem krvava maščevalna vojska proti Srbiji in Grčiji, zahtevala avstrijskološko okupacijo, pokazala popolna odvisnost večine kongresistov od avstrijske diplomacije (Lahi so bili veliko bolj rezervirani.) Kako bodo to nasprotniki Avstrije izrabili, nam ni treba posebi poudarjati.

Ne izrečemo nobene trpke besede, ki nam je na jeziku, ker smo mnenja, da se bo politika naših zaslepljenih diplomatov v doglednem času nad Avstrijo sama bridko maščevala.

Predpogoji miru na Balkanu.

Prof. Anton Bezenšek.

Sofija, 2. marca.

Huda zima je na Balkanu. A posebno se občuti njena strogost na širokem trakijskem polju, kajti tam niso navajeni snega in zime. Najstarejši ljudje v onih krajih ne pomnijo take zime in takega mraza, kakor je letos.

Na bojnem polju je istotako — rekel bi — vse zmrznilo. Vojaške čete pri čataldžanski liniji in pri Bulairju stoje mirno.

(Beseda »Bulair« je po mnenju poznavalcev arabskega jezika zložena iz »bul« in »hair«. »Bul« pomeni: išči, a »hair« — dobrota, sreča; torej: išči srečo! Turki so prišli v Evropo preko Galipolskega polotoka.)

Mraz pa zahteva svoje žrtve med vojaki. Posebno trpe vsled mraza turški vojaki, zlasti oni, ki so prišli iz tople Azije: Arabci in Zebeiki (turško pleme v Mali Aziji). Ozeblino so hude, in mnoge turške vojake so vsled tega prenesli iz bojnega polja v Carigrad, da se zdravijo v bolnišnicah. Nekoliko ozebljenih bulgarskih in srbskih vojakov so tudi v sofijsko bolnišnico pripeljali. A njih število je v razmerju s turškimi neznatno.

V Sofiji je dosegel največji mraz 18 do 20° C. Pri Plovdivu in Odrinu je bil samo 2 do 3° manj. A pri Čataldži so razven nizke temperature še hudi vetrovi, ki vejejo od Črnega do Belega morja.

Vse to zadržuje vojne operacije razven pri Odrinu, kjer je bilo te dni hujše bombardiranje kakor poprejšnje tedne.

Skoraj bo že cel mesec, odkar se je ponovila vojna. Med tem časom — kolikor je vreme ugodno — so bulgarske vojne moči potolkle Turke pri Bulairu in so onemogočile turške poizkuse za izkrcanje pri Podimi. A odkar je postalo vreme neugodno, vlada mir na bojnem polju.

To je mir, ki ga diktuje priroda. A kako je z onim mirom, ki ga diktuje diplomacija in o katerem odločuje orožje?

Obče upanje v balkanskih krogih je, da tudi ta ni daleč.

A pred vsem se morajo izpolniti neki pogoji, brez katerih mir — trajen mir ni mogoč. Balkanske države nimajo do Turčije nobenega zaupanja. Tam so se dogajale redne prekucije, kakoršne se bodo sigurno ponavljale v bodočnosti. Zaradi tega se mora določiti takšna meja med Turčijo in Bulgarijo, da se bodo tam mogle postaviti močne trdnjave za obrambo pred nezanesljivim sosedom. V ta namen so posebno pripravne ožine pred Čataldžo in Bulairom. Tam so že postavile — kakor pripoveduje sam Haki paša po Londonu — bulgarske vojne čete močne utrdbe. Pri določevanju prihodnje meje se bodo morale te utrdbene črte vpoštevati, ker so velikega strateškega pomena in kot take važna garancija za trajen mir.

Čim se doseže sporazum v tem oziru, potem bodo mirovna pogajanja uspešna in brzo pri kraju.

Saj so na obeh protivniških straneh merodajni faktorji že prišli do prepričanja, da nadaljevanje vojne ne bi imelo nobene svrhe več, — samo bi se prelilo še precej krvi, česar pa ne žele niti zavezniki niti Turki.

Dosti je že te grozne igre.

Razven nesreč, ki se gode na bojnem polju, je pa še znatno število nesreč na narodno-gospodarskem polju, katere prouzročuje vojna. Na Balkanu je prenehalo vse gospodarsko življenje. Vsled tega trpi tudi cela Evropa, a posebno one države, ki imajo večje trgovske zveze z Balkanom.

Temu pa je kriva Turčija, ki je hotela rešiti Odrin in nekatere otoke, a ni mogla doseči niti enega niti drugega cilja; pač pa se je še globlje zakonala.

Balkanska zveza pa se čuti dovolj močno, da more najti sredstva, s katerimi bo protivniku naložila svojo voljo. Glede tega postavlja glasilo bulgarske vlade »Mir«, kateri piše sicer jako vzdržljivo, v današnjem uvodniku sledečo energično pretnjo:

»Ako sedaj, ko je tudi za same Turke postalo očitno, da je nadaljevanje vojne brez cilja za nje, oni vendar ne bi hoteli v kratkem času skleniti miru, potem se bo sedajno zatišje skoraj obrnilo v burjo, katera bo pometra tudi poslednje ostanke Turčije iz Evrope.«

V istem smislu piše tudi glasilo opozicije »Narodni Prava«:

»K zaključanju miru ni treba pristopiti prej, nego bodo popolnoma uničene turške bojne moči in se podpiše na samem bojnem polju predhodni dogovor, v katerem bodo točno označene vse pokrajine, ki se imajo odstopiti, ter določene meje med Bulgarijo in Turčijo, kakor tudi odmerjena vojna kontribucija. V konferenci se bodo potem rešila še ostala vprašanja. Ta procedura je neobhodno potrebna, ker je znana perfidnost turške politike. Turčija se mora vnaprej dobro obvezati, da ji ne bo nikakor mogoče, spet odlagati delo, kakor na prvi konferenci. Turkom se ne smejo dati nikakoršne koncesije. Oni spoštujemo in cenijo junake, čeprav so jim bili poprej sovražniki. Čimbolj hudo Turke potolčemo, tim boljši sosedi in prijatelji nam bodo znanprej.«

Vohbe pa govori isti časopis — in z njim se strinjajo vsi drugi bulgarski časopisi — da se mora uničiti turška vlast v Evropi. Istega mnenja so tudi najuglednejši angleški časopisi; n. pr. v »Daily Telegraphu« podaja njegov dopisnik iz turškega tabora, kjer je gotovo imel priliko proučiti turške žalostne razmere, temeljito, sledečo sodbo o Turčiji:

»Turška uprava je brezupna, desorganizirana in plava v korupciji. Ni nobene nade več, da bi se mogla Turčija v Evropi reformirati. Bodočnost mora Turčija iskati v Aziji.«

Ogrski državni zbor.

Vollna reforma za ogrsko zbornico.

Včeraj dopoldne je prišla na dnevni red volilna reforma za ogrski državni zbor. Vladna stranka ga hoče na vsak način zlepa ali pa zgrda v parlamentu rešiti, in sicer v najkrajšem času, če drugače ne, potem nujnih predlogov v dveh sejah.

Obsedno stanje v Budimpešti.

Ker se je pa socialna demokracija pripravljala, da bukne včerajšnji dan generalni štrajk v znak protesta, ker je delavsko ljudstvo po tej predlogi prikrajšano za svoje volilne pravice, je vlada uvedla v Budimpešti pravo obsedno stanje. Vse mesto je imelo tako lice, kakor da ga je vzela sovražna vojska, ki ima zdaj prepričati upor. Ze ob 6. uri zjutraj je začelo vojaštvo zapuščati vojašnice in šole, po katerih je nastanjeno. Opoldne je bilo vse mesto zasedeno. Po vseh večjih ulicah, zlasti pred vsemi postajami in pred javnimi

zgradbami so stali večji oddelki vojaštva, pol-stotnije, cela stotnija, konjeniška škadrona ali pa — oddelek s strojnimi puškami! Zlasti so bili gosto zasedeni okrajji, v katerih stanuje delavstvo. Po vseh ulicah so korakale policijske in žandarske patrulje. Ogromen vojaški aparat je bil razvit na trgu pred parlamentom. Ta prostor je bil izpremenjen v pravi vojaški tabor. Na osem točk je bilo razdeljenih osem pehotnih stotnij, dve konjeniški škadroni, 200 žandarjev in 120 policistov. Pred oddelki so bile puške postavljene v piramidah. Ko je ogrska socialna demokracija videla te vojne priprave, ji je seveda srce upadlo in je sklenila, da se generalni štrajk odloži na bolj primeren čas.

Seja v zbornici.

Včerajšnja seja se je začela ob desetih dopoldne. Po razpravi o učiteljskih plačah je prišla na dnevni red volilna reforma. Besedo je dobil poročevalec Nemeth. Med njegovim poročilom je stopila v zbornico opozicija, na čelu grof Albert Apponyi, in se vsedla čisto mirno na svoje prostore. Kot prvi protigovornik je dobil besedo grof Apponyi, ki je podal v imenu opozicije sledečo izjavo: Vstop opozicije v zbornico ne pomeni, da je opozicija zapustila svoje stališče, da je vsled dogodkov 4. junija l. l. nastopilo stanje pravne negotovosti in parlamentarne anarhije. Narod se nahaja pred dogodki, ki odločajo o njegovi eksistenci in opozicija je dolžna izreči svojo svarično besedo. — Govornik nato obširno kritizira volilno reformo in pravi: Za povratek v normalne razmere je samo dvoje sredstev: preklic volilne reforme, razpust zbornice in nove volitve, ali pa demisijska vlada. — Med Apponyijevim govorom je vladala največja tišina, na koncu pa je zadonel grmóvit aplavz in opozicija je dvorano zapustila. Za Apponyijem je dobil besedo ministrski predsednik Lukacs, ki je z veseljem konstatiral, da se udeležuje opozicija razprave in da je opustila obstrukcijsko taktiko. Nato je bila seja zaključena.

Taktika opozicije v razpravi volilne reforme.

Včerajšnji nastop opozicije v ogrski zbornici je bil sklenjen v zadnji seji izvrševalnega odbora združene opozicije. Dočim so radikalni člani odbora nastopali za to, da žene opozicija nasprotje do skrajnosti in da se ne ustraši niti dejanskih napadov na večino, je vstal grof Andrassy in povdarjal, da bi pretepanje ne bilo dostojno. Ako je opozicija odločena, da pograbi za skrajno orožje v tem boju, mora biti vsak posameznik pripravljen, da žrtvuje poslednjo kapljo krvi za ustavo. Andrassy je dejal, da je za svojo osebo pripravljen. Po teh besedah je zavladal v konferenčni dvorani čuden molk in noben govornik ni več omenjal dejanskih napadov. Odbor je nato vse opozicionalce s častno besedo zavezal, da v poslanski zbornici ne kale reda in da se vzdrže dejanskih napadov. — Nato so sklenili, da poda grof Apponyi v zbornici izjavo v imenu opozicije, ki se nato odstrani in se razprave o volilni reformi sploh ne udeleži.

Socialni demokratje in volilna reforma.

Ta sklep opozicije je poleg drugih stvari na socialne demokrate tako vplival, da so na mesto poziva na generalni štrajk izdali samo socialistični manifest sledeče vsebine: Socialnodemokratični delavci so bili pripravljeni postaviti na kocko življenje, svobodo, svoje organizacije, skratka vse, da bi preprečili Tiszin volilni rop in priborili splošno, enako in tajno volilno pravico. To bi se doseglo v sedanjem položaju z revolucijo na ulici in v parlamentu. Opozicija je pa zbornico zapustila in s tem se je parlamentarni boj končal. Brez parlamentarnega boja pa bi ostal boj na cesti, naj bi se vodil še tako junaško in požrtvovalno, brez uspešen. Zato je socialna demokracija prisiljena v teh razmerah opustiti splošno stavko. Dasiravno je treba za pravico ljudstva vse postaviti na kocko, če je upanje, da se bo dosegel uspeh, bi bilo vendar greh, postaviti v tem trenutku ljudstvo pred strojne puške. Boj za splošno, enako, tajno in direktno volilno pravico se mora pa naprej bojevati in delavstvo naj se le naprej pripravlja za splošen štrajk, ki se bo začel takrat, ko ga bodo zaupniki sklenili.

Balkanska vojska.

Mirovno vprašanje. London, 4. marca. Danes se je nepričakovano zbrala konferenca poslaničkov in se posvetovala o mirovni po-

nudbah Turčije. O rezultatu konferenca se oficijelno nič ne izve, govori se pa, da so mirovni predlogi Turčije popolnoma nejasni. Sele ko bo Turčija stavila čisto konkretne ponudbe, se bodo velesile na balkansko zvezo obrnile. Najtežavnejše vprašanje je vojna odškodnina, na kateri balkanska zveza vztraja, Turčija in velesile pa nočejo o njej ničesar vedeti. Res je sicer, da Turčija ponuja Bulgariji mejo San Stefano nad Iniado—Marica—Enos, vojne odškodnine pa na noben način noče plačati. Morebiti se velesilam še ta teden posreči, balkansko zvezo nagniti k odjenljivosti, nakar bodo glasom »Reuterja« sestavile mirovni traktat.

Demobilizacija ali ne? Lvov, 4. marca. Od včeraj dalje so tu kakor tudi na vseh večjih postajah vzhodne Galicije pripravljene vojaški vlaki, na katerih se bo vršilo transportiranje vojakov od meje. — »Journal« poroča, da Rusija vztraja na tem, da Avstrija, da trdne garancije glede svojega bodočega vedenja nasproti Srbiji. Ker Avstrija tega ne bo hotela dati, se utegnejo avstrijsko-ruska pogajanja še razbiti. — Berlin, 4. marca. »Lokalanzeiger« poroča, da bo Rusija začela demobilizirati 14. marca.

Na bojišču. Atene, 4. marca. Včeraj ponoči je grško brodoge, ki je spremljalo transportne ladje, obstreljevalo Santi Quaranta, Turke zapodilo in so grške čete mesto zasedle. — Belgrad, 4. marca. Srbsko topništvo je zasedlo pred Odrinom neko važno pozicijo. — Carigrad, 4. marca. Dopisnik »Piccola« poroča, da je došlo v Carigrad zadnjih 5000 vojakov od ekspedicijskega zbora, ki ga je Enver bej poslal na Gallipoli. Vojaki pripovedujejo, da se niso mogli izkrcati in da so Bulgari v posesti fortov »Napoleon« in »Viktorija«.

Srbsko-bulgarsko razmerje. Belgrad, 4. marca. Vladni krogi izjavljajo, da je imela mislija bulgarskega generala Paprikova v Belgradu zadovoljiv uspeh in da se je glede vseh perečih vprašanj doseglo med Belgradom in Sofijo sporazumljenje.

Tudi Grki so na Avstrijo nejevoljni. Atene, 4. marca. Polvladna »Nea Hemera« nasvetuje grškim trgovcem narodno politiko, da se tako maščujejo nad Avstrijo in Italijo, ki zasledujeta v albanskem in egejskem vprašanju protigrško politiko.

Albanska vstaja? Trst, 4. marca. »Albanesische Korrespondenz« poroča, da so se Miriditi in Malisori proti Črnogorcem in Srbom vzdignili in hočejo preprečiti dohod srbskih čet pred Skader. Malisori so zasedli Brdico in hočejo osvojiti Brdanjelo. V Skader je došlo 10.000 Miriditov. — Cetinje, 4. marca. Vesti o ustaji Albancev so izmišljene. V Draču vlada med Srbi in Albanci najlepši soprazum. Albanci so z redom, ki so ga Srbi uvedli, zadovoljni.

Konkordat Srbije z Rimom. Zagreb, 4. marca. »Hrvatska« javlja, da se srbska vlada pri konkordatnih pogajanjih poslužuje tudi mnenja dalmatinskega poslanca Virgila Perića. Konkordat se bo sigurno sklenil, a tudi konkordat Črnogore z Rimom se bo revidiral. Urediti se ima tudi vprašanje slovanskega bogoslužnega jezika, ki ga Srbija na vsak način zahteva. »Hrvatska« zagovarja misel, da bi katoliški nadškof bulgarski postal tudi primas v Srbiji in Črnigori.

DRŽAVNI ZBOR.

Delo v državnem zboru. Kakor stvari stoje, bo imel državni zbor na Dunaju pred Veliko nočjo še tri seje: 6., 7. in morda še 13. marca. Finančni načrt najbrž ne pride pred prazniki v parlament. V slučaju, da sklenejo Poljaki in Rusini spravo v gališkem deželnem zboru, bo ta gotovo sklican drugič teden in je potem seja parlamenta onemogočena.

Gališka deželnozborna reforma. Listi poročajo, da bo padla danes zadnja beseda o volilni reformi za gališki deželni zbor. Zastopniki poljske ljudske stranke so izjavili, da, če ne bodo danes tozadevna pogajanja končana, prično obstruirati v finančnem odseku. Ta obstrukcija bi imela seveda velike posledice za poljski klub, gališkega namestnika in oba poljska ministra.

DRŽAVNOZBORSKE DOPOLNITVE VOLITVE V OKRAJU KREMS — KLOSTERNEUBURG.

Pri včerajšnji dopolnilni volitvi državnega poslanca v mestnem okrožju Krems — Klosterneuburg na Nižje Avstrijskem so dobili: nemško nacionalni kandidat Richter 2839 glasov, socialni demokrat Hackenberg 3208 in krščanski socialci Margiol 2463 glasov. Od zadnje volitve je padlo število nacionalcev in krščanskih socialcev, na-

raslo pa število socialno demokratskih glasov. Potrebna je ožja volitev med nemškimi nacionalcem in socialnim demokratom.

NEMŠKI KMETJE PROTI NEMŠKI OBSTRUKCIJI.

Na nekem zborovanju nemških kmetov na Češkem so pozvali kmetje svoje agrarne poslance, naj skrbijo za to, da se nemška obstrukcija v češkem deželni zboru ustavi in prične deželni zbor zborovati.

Dnevne novice.

Zmaga S. L. S. v mestni skupini Kamnik — Radovljica — Trzin je za liberalno stranko tembolj katastrofalna, ker ji je ta zmaga jasno znamenje, da je njen up še kedaj dobiti večino v kranjskem deželnem zboru. Polpomena jalov. Prvi zmagi S. L. S. v mestih se bodo pridružile še druge zmage — liberalno zastopstvo v deželnem zboru se nikdar več ne pomnoži, ampak se še zmanjša! Sedaj je »Narod« tolaži z državnim sodiščem. Ta tolažba je jako poceni, kaže pa, da so liberalci kaj kratkega spomina, sicer bi vedeli, da je še nedavno dr. Triller v slični zadevi glede Ljubljane na Dunaju pogorel. Dr. Gregorič je včeraj zmagal s skoro dvetretjinsko večino in velike večine v vseh mestih kažejo, da ima dr. Gregorič večino tudi med samimi meščanskimi glasovi, tako v Trzinu, Kamniku in Radovljici. Liberalci naj vzamejo le svinčnik v roke in naj računajo. Poraz liberalcev v mestni skupini Kamnik, Radovljica in Trzin je nepričakovano velikansko. Zato naj pa liberalci le krepko psujejo, mi bomo pa delali in — zmagovali!

Deželnozborna volitev v Radovljici. Iz Radovljice se nam še poročila: Vseh v volilni imenik vpisanih volilcev je bilo 125; kmetijskih volilcev iz drugih občin samo 21. Volitve se je udeležilo 116 volilcev. 9 jih ni volilo, ker so bili zadležani ali po boleznih ali po uradnih poslih. Zmanjkih je prišlo k volitvi 19. Če vseh teh 19 glasov, ki so z nami volili, odštejete, dobite v Radovljici tudi med samimi mestnimi volilci veliko večino S. L. S.

Herbškega evharističnega kongresa v Zagrebu letos ne bo. Herbški episkopat je sklenil za letos omejiti se na sodelovanje pri katoliškem shodu v Ljubljani.

Albanski kongres v Trstu. Naš poseben poročevalec, ki nam je točno, kolikor je pač to možno, predložil albanski kongres, nam za danes javlja, da je brez pomena, govoriti o včerajšnji popoldanski kot sklepni seji, ker znači za prirediteljev popolno fiasko. Bistvenega se ni ničesar ukrepalo, pač pa je bilo treba uporabiti vse sile, da se kongres, ki ga je pripravljalo pol Evrope cele štiri mesece, ni pred koncem razbil. — V nadomestilo poročila priobčujemo na uvodnem mestu sliko s kongresa, ki nam kaže poslednje dogodke in žalostni konec.

V nemškem »rajhu« imajo Slovenci več pravice kot v Avstriji. »Bogoljub« priobčuje iz Gladbecke na Westfalskem naslednji dopis: »Tudi v Nemčiji imamo duhovnike, ki so se naučili slovenski, da morejo slovenski spovedovati, pridigati itd. Zdaj sta dva tedna, kar smo dobili tudi tukaj takega gospoda. Veselimo se, da imamo zdaj v Gladbecku svojega gospoda. In zdaj je bilo prvič, da smo imeli pri štirideseturni molitvi posebno slovensko uro. Od vseh strani so prišli Slovenci moliti in obiskati izpostavljenega Boga v najsvetejšem Zakramentu. Ura je bila jako lepa. Novi slovenski gospod je na prižnici molili rožni venec in potem smo peli litanije. To je kaj posebnega za Nemca litanije peti; zato je prišlo veliko Nemcev poslušati. In soglasno smo pozneje slišati: lepo je bilo, bilo je krasno. In učiteljica je rekla: Slovenci pojejo še lepše brez orgel kakor Nemci z orglami. Tako skrbimo tudi v tujini, da varujemo svoj materni jezik in ljubezen do svoje lepe domovine. Tudi v tuji deželi smo in ostanejo pravi Slovenci.« — Tako se reže pravica Slovincem v — Nemčiji! V Avstriji pa graški Slovenci še vedno nimajo slovenske službe božje.

Imenovanje. Tajnik c. kr. finančne prokurature gospod dr. Karol Gallie je imenovan za finančnega svetnika pri finančni prokuraturi.

V ogenj je padla. 42 let stara epileptična Apolonija Kržišnik iz Zgor. Dobrave, obč Trata pri Kranju, ki je delala v »gimnaziji« ter si je ondi zakurila za kosilo. Nakrat jo pa presenetil epileptični napad, ki je ubogo ženo vrzel na ogenj. Ženska se je nevarno opekla po obrazu in vratu. Nevarnost so prepeljali v deželno bolnišnico.

O slušateljih živinozdravništva se nam poroča, da slušatelji niso pod-

pisali reverza, da bodo sodelovali pri pouku živinorejcev, temveč da se ne strinjajo s spomenico veterinarskega društva.

Obrtna zadruga na Bledu je imela dne 2. marca redni občni zbor. Obrtna zadruga je imela v preteklem letu 546 K 79 vin. dohodkov, stroškov pa 577 K 12 vin. Denarnega premoženja je imela koncem leta 1756 K 94 vin. Zadruga je prestopila v preteklem letu na novo 39 članov, 13 članov pa je vsled opustitve obrta izstopilo. Občnega zbora se je udeležil predsednik obrtno pospeševalnega urada gospod Kregar, ki je govoril o delu obrtno pospeševalnega urada, o obrtnem časopisu itd. Občnega zbora se je udeležil tudi zadrugni inštruktor gospod dr. Blodig. Občni zbor je sklenil, da bo v slučaju, da se obrtni list ustanovi, zadruga list obligatorično upeljala. Od članov se bo za upravne stroške pobirala naklada ene krone.

Zvez služabnica Marija Rebolj, rojena Rudniku pri Ljubljani, praznuje jutri 25letnico, odkar služi za kuharico pri c. kr. poštnem nadkontrolorju v pokoj, gospodu Jerneju Marjanoviču v Gradcu.

Prepovedani časniki. V Belgradu izhajajočim časnikom »Pravda«, »Tribuna«, »Štampa« ter »Ilustrovna Ratna Kronika«, nadalje v New-Yorku izhajajočim listom »Leszkovacz« in »Szrpski Dnevnik«, potem v Čikagi izhajajočemu časniku »Radnicska Strazsa« ter v Clevelandu izhajajočemu listu »Radnicska Borba« je na podlagi § 26. tisk. zak. odvzet poštni debit za vsa v državnem zboru zastopana kraljestva in dežele. — Tudi znamenje časa!

Štajerske novice.

Zlatomašnik Fran Repič. Pri Sv. Lovrencu v Slovenskih gorah je dne 3. marca ob 9. uri zjutraj po kratki boleznini umrl zlatomašnik, vpokojeni župnik tržaško - koperske škofije, star 83 let. Rajni gospod je prebival zadnji čas na svojem rojstnem domu v Gradiškaku. Pogreb se je vršil danes v sredo dne 5. t. m. R. I. P.!

Sekovška škofija. V Cmureku in okolici prebiva okoli 1000 Slovencev, posebno mnogo poslov, pa tudi samostojnih posestnikov in obrtnikov. Dokler je še živel prejšnji cmureški župnik, nepoznani rodoljub Ivan Lopič, so se vršile v mali cmureški »slovenski« cerkvi Sv. Patricija slovenske propovedi, posebno v postnem času. Tudi evangelij se je bral večkrat v slovenskem jeziku. Sedanji župnik pa je odpravil slovenski pridige in evangelije. Slovenski cmureški župljani niso vredni nauka svete Resnice. Tako nemški župnik upošteva besede: »Idite in učite vse narode!« Ima sicer kaplana, ki je zmožen vsaj za silo slovensko, a liberalnemu zdravniku dr. Krautgasserju slovenske propovedi smrdijo, zato rej jih g. Edelsbrunner ne dopusti. Kako vse drugače je v lavantinski škofiji.

Liberalci si delijo mandate. Iz Celja se poroča: Pri event. volitvah za deželni zbor si bodo liberalni celjski mladini mandate sledeče razdelili: dr. Kukovec mesta in trge, Spindler Rogatec — Smarje, dr. Stiker Brežice — Kozje, Urlep — Roblek Celje (Savinjska dolina), dr. Božiča potisnejo v Slovenji gradec. Kje bosta kandidirala Lesničar in Stibler, še ni znano.

Iz šole. Na štirirazredni mešani ljudski šoli, III. plač. razred, v Majšpergu pri Ptujju je razpisano mesto učiteljice. — Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Vencestu pri Slov. Bistrici, II. plač. razred, je razpisano definitivno mesto učitelja. Prošnje do 25. marca. — Na trirazrednici v Rogški Slatini, I. plač. razred, je razpisano mesto učitelja ali učiteljice. Prošnje do 31. marca. — Provizorična učiteljica v Trbovljah-Vode, Marija Lipovšek, je imenovana za definitivno učiteljico istotam.

Umrl je v Rečici v Savinjski dol. posestnik Matija Jera. Bil je pristaš S. K. Z. — V Št. Pavlu pri Preboldu je umrl tamošnji nadučitelj g. Fischer. — V Ptujju je umrl g. Emanuel Zupančič, stotnik v pokoj. — V Dobrenju je umrl posestnik Jak. Stingl, star 75 let. — V Pobrežju pri Mariboru je umrl oče mestnega vikarja ptujskega g. F. Pšunder. — V Legnu pri Slovenjgradu je umrl gozdar grofa Thurna Jože Harrih v starosti 68 let.

Nesreča in požar. V Stoilovniku pri Rajhenburgu so te dni zgorela gospodarstva poslopja posestnika Martina Zemljaka. Škoda znaša okrog 15.000 K, zaavarovalnina pa samo 700 K. Ogenj je zanetil štiriletni otrok, ki je v listnici zažgal kup slame. Pri gašenju se je udrlo tramovje na 14letnega domačega sina Martina. Dobil je nevarne opekline in so ga morali takoj spraviti v bolnišnico v Krško.

Otrok umrl vsled opeklin. Posestnica Elizabeta Koranja v rogaški okolici je pustila svoje otroke v starosti od treh do devetih let same doma. Triletna hčerka Antonija je prevrnila iz štedilnika po sebi lonec vrele vode. Dobila je tako hude opekline, da je kmalu na to umrla.

Izgini je neznano kam posestnik Tomaž Jančič iz Planine in zapustil okrog 10.000 kron dolga. Doma je preje prodal svojo živino za 31.000 kron. Sodišče v Sevnici je za njim izdalo tiralice.

Kmečki tečaj v Gradcu. Nemško katoliško kmečko društvo na Štajerskem priredi letos dne 30. in 31. marca prvič poučni tečaj za kmete in kmečke mladeniče. Spodbuda za pripravo sličnih tečajev je izšla iz slovenskih krogov. Mirno lahko rečemo, da je naše kršćanskosocialno delo v organizacijah tako izborno, da je postalo vzgledno tudi za druge narode in dežele.

Ogenj v Konjicah. V torek, dne 4. marca, predpoldne je nastal ogenj pri svinjskih hlevih na »mauti« pri c. kr. finančnih stražnikih baže vsled žarečih ogljev, katere so otroci vrgli med pepelom v neko slamo. — Zgoreli so hlevi in drvarnica.

Koroške novice.

Na shodu sloven. kršćanskega soc. dal. društva v Celovcu v nedeljo, dne 9. t. m. bo govoril državni in dež. poslanec dr. Krek. Slovenci — delavci, pridite v obilnem številu!

Zmaga nemškutarjev. Vovbre pri Velikovcu. Tu so zmagali pri občinskih volitvah nemškutarji. Med občinskimi velegermani se nahajajo sledeči možje pristno »nemškega« pokoljenja in slovenskega odpadništva: Napečnik, Rabič, Glančnik, Primož vulgo Kováč, Rak, Miglar, Zablantnik, Jazbec Terpečnik itd. Koroški Nemci žive od slovenske krvi! To stoji!

Novi finačni ravatelj za Koroško je postal sekcijski svetnik v fin. min. dr. Maks Pipec in je obenem dobil naslov dvornega svetnika.

Primorske vesti.

Predavanje dr. Capudra v Gorici. V soboto so se pričela predavanja poudružnice Slovenske dijaške zveze z otvoritvenim predavanjem dr. Karola Capudra: Goriški kmečki upor l. 1713. Predavatelj je krasno zarisal ono težko dobo, ko so poskušali kmetje z mečem v roki iskati si svojih pravic, toda brez uspešno. Kri je tekla zastoj. A iz te krvi, tako je končal govornik, naj vzraste zavest politične organizacije med našim ljudstvom. Ljudstvo je bilo kar očarano. Udeležencev je bilo nad 150.

V Belgradu aretirani. Iz Gorice nam poročajo, da so v Belgradu aretirali Alojzija Križniča, sina bivšega župana. Pobegnil je vsled konkurza.

Umrl je v Gorici krčmar Lenardič v Zidovski ulici.

V Ogleju je umrl tukajšnji župnik-dekan msgr. Alojzij Sambuco.

Iz Vidma je ubežal v Avstrijo Eligij Justič. Služil je pri 8. ital. alpinskem polku in prišel v Gorico.

Sveta vojska v Tolminu. V nedeljo, dne 2. marca, se je ustanovilo v Tolminu protialkoholno društvo »Sveta vojska«. Zborovanju je predsedoval dr. Serjun. Krepko naprej za prepotrebno organizacijo.

Občni zbor Kmečke zveze za ajdovski okraj. V nedeljo, dne 2. t. mes., se je vršil pri Rebku občni zbor ajdovske Kmečke zveze. Na zborovanju sta poročala dr. A. Breclj in Vrtovec. Za predsednika je bil zopet izvoljen posestnik Janez Leban.

Strasen samoumor. Pri Demišu v Dalmaciji je kmet Marko Kisikich vzel dinamično patrono v usta in jo zažgal. Kmeta je na kosce raztrgalo.

Ljubljanske novice.

Išentjakobsko prosvetno društvo je priredilo preteklo nedeljo v »Ljudskem domu« lirično-dramatični igrokaz s petjem »Marija Magdalena«. Ta pasionska igra je pravzaprav bolj epično-lirična pesem, ki se deklamuje na odru. Manjka ji dejanja, zato tudi ne prime gledalca tako, kakor bi ga lahko, ako bi videli pred samo dramo Marije Magdalene. Pisateljica podaja namreč samo v besedah sliko Magdalene duše, ne pa kakih dogodkov iz njenega življenja. Uprizoritev igre je pa bila zelo spretna in okusna. Nastopi igralci, kostumi, scenerija in režija je bilo jako srečna. Zeleti bi bilo samo bolj glasnega govorjenja, ker drugače občinstvo samo — gleda. Pred vsakim dejanjem posebe je pa zapel pevski zbor po eno pesem, menjavaje z tenorsolo in ženskim triglasnim zborom. Pesmi pripravljajo oziroma so neke

uvod in razlaga prihodnjega dejanja. Po večini jih je komponiral g. St. Premrl. Po večini so tako lepe in dovršene, da bi bilo škoda, če bi običale v kakem zaprašenem arhivu društvenih not. Pevski zbor društva se je zelo potrudil za okusno izvajanje. Zlasti je ugajal tenor-solo g. A. Robide. Vendar bi bilo veliko bolje, ako bi se pesmi proizvajale na odru samem, in ne za odrom, kjer se glasovi preveč zgube, obenem pa bi odpadla na ta način enolična slika v začetku vsakega dejanja, za tančico sedeča grupa žensk. Igra se ponavlja prihodnjo nedeljo zvečer v »Ljudskem domu«.

Ij Kršćanska ženska zveza ima v petek, t. j. 7. t. m., ob štirih redno predavanje v »Ljudskem domu«. Predavatelj g. dr. Josip Jerše.

Ij Predavanje bo de jutri, v četrtek, dne 6. marca, v izobraževalnem društvu v Trnovem, Konjušna ulica št. 4. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Ij Umrl je v deželni bolnišnici g. Karol Klobučar, privatni uradnik pri g. Lončariču, star 62 let.

Ij Krajevna skupina društva za vzgojo policijskih in vojniš psov v Ljubljani priredi dne 5. marca zvečer ob 8. uri v restavraciji g. Fiala v »Gradišču« prost razgovor o policijskih in vojniš psih. K temu sestanku vabijo se p. n. društveni člani, kakor tudi vsi oni, ki se za zadevo zanimajo.

Ij Za Rokodelski dom v Ljubljani je daroval gospod Franc Šmit, kaplan na Brezovici pri Ljubljani, 25 kron. V isti namen je darovalo slavno načelstvo »Prometne zveze železničarjev« 10 K. — Bog povrni!

Ij Koncert »Glasbene Matice«. V petek, dne 7. marca 1913 točno ob pol 8. zvečer in v nedeljo, dne 9. marca, točno ob pol 5. popoldne v veliki dvorani hotela »Union« dva velika koncerta pod vodstvom koncertnega vodje gospoda Mateja Hubada. Izvajal se bode »Mrtvaški ženini«, balada za samospelve, mešan zbor in velik orkester. Uglasbil Anton Dvořák. Op. 69. Besedilo zložil K. J. Erben, poslovenil Josip Stritar.

Ij Nevaren norec. Včeraj popoldne je prišel neki neznan, bradat človek sedet na stopnice pred frančiškansko cerkvijo. Sedel je par ur. Nato si je slekel suknjo ter jo vrgel proč, kakor tudi palico, klobuk in neko nabožno knjigo. Ker je videl, da se mu bliža stražnik, je šel v bližnjo Zanklovo trgovino za barvami, kjer se je takoj prijel za blagajnično mizo. Stražnik, kateremu se je zdelo neznančev obnašanje zelo sumljivo, je šel za njim in ga vprašal kdo je. Ali neznanec zgrabi takoj za steklen krožnik in udari z njim stražnika po glavi. Varnostnemu organu je priskočilo takoj na pomoč prodajalniško osebo in še en stražnik; zelo razburjen mož je bil okrog sebe z nogami in rokami ter hlastal z zobmi, da bi bil katerega ugriznil, tako da so ga z največjo težavo uklenili in poklicali odgonski voz, s katerim so ga prepeljali na osrednjo stražnico. Tudi tukaj je tako razsajal, da ga je komaj več stražnikov moglo obleči v prisilni jopič. Poklicani policijski zdravnik gospod dr. Illner je konstatoval hudo blaznost in odredil, da so ga z rešilnim vozom prepeljali v blaznico. Kdo je ta nesrečnej, se ne ve, ker ni imel pri sebi drugih dokazil, kakor več pisem, naslovljenih na Anton Hacc, Trbovlje. Mož ima veliko črno brado in desno nogo poškodovano.

Ij Trden mož. V Hradeckega vasi živi posestnik Jožef Jesih, ki ima že 71 let, a je kljub svoji visoki starosti največji prijatelj vode. Možu posebno prija mrzla kopel v Gruberjevem prekopu. Ko se bliža polnoči, se ogrne v toplo odejo in gre na breg, kjer si priveže v škarpo zabit železni drog vrv, se sleče in za vrv se držeč plava kakih 5 minut po vodi, potem se pa zopet obleče in hiti v gorko posteljo domov. Mož kopelji tudi sedaj, ko je bila huda burja, ni opustil in pravi, da, ko bi te ne uporabljal, bi ne imel na rami že sedem križev, marveč bi že za vedno počival v materi zemlji.

IZPRED TUKAJŠNJEGA POROTNEGA SODIŠČA.

Mladi ponarejalec kovanega denarja. France Hrovatovič, 16 let star, pristojen v Gornjo Sisko in kleparski vajenec v Št. Vidu nad Ljubljano, se je učil tega obrta pri tamošnjem kleparskem mojstru Fr. Belcu. Kakor fant mojster opisuje, je bil spreten za delo, imel je pa napako, da je bil precej lažnjiv in ne povsem pošten. Pred dvema letoma je gospodar opazil, da mu je iz miznice zmanjkal denar. Hrovatovič sam priznava, da mu je res takrat izmaknil 8 K iz miznice. Začetkom meseca decembra m. l. je naenkrat prišlo obdolžencu na misel, iz komadov pa 2 h ponarejati take po 10 v. Najprvo je

obdolženec pocinil dvavinarske komade, potem pa je na strani, kjer je številka, vtisnil številko 10. Ti falzifikati so bili posebno na oni strani, ki kaže orla, tako ponarejeni, da so bili s pristnim po 10 h popolnoma slični. Obdolženec pravi, da je vse skupaj 11 takih komadov ponaredil z namenom, jih spraviti v promet. Najprej je poslal 10letnega dečka Izidorja Hojkarja, potem pa še 9letnega Tončka Sušteršiča v Belčevo trgovino v St. Vidu. Kupila sta si za 2 h sladkorja, ostanek pa izročila obdolžencu. Vedno je pa naročil dečkoma, da morata ponarejeni denar tako polagati na prodajalno mizo, da bode orel gledal navzgor. Ko je deček videl, da se mu ta nakana vedno posreči, je tudi sam v Dragarjevi trafiki izdal troje falzifikatov. Umevno je, da je bila prevara lahka in se tudi vselej posrečila. Gotovo bi bil fant svoje početje še nadaljeval, da ga niso zalotili orožniki. Ko se je vršila pri obdolžencu hišna preiskava, se je v njegovem kovčku našlo nekaj orodja v vrednosti 1 K 60 h, katerega je svojemu mojstru iz delavnice samolastno vzel. 17. aprila m. l. je Hrovatovič izmaknil bicikelj v vrednosti 180 K, last Milana Poličarja, ki je slonel zunaj Jagrove gostilne. Poškodovanec je tatvino takoj ovadil orožnikom, ki so storilca zasledovali. Obdolženec je plen spravil v neko šupo in skušal zunanost kolesa tako spremeniti, da bi ga lastnik ne poznal, zato je odstranil kotnice in držaj. Ker je fant videl, da kolesa ne bo mogel spraviti na varno, ga je naslednjo noč precej pokvarjenega postavil na mesto, kjer ga je vzel. Obdolženec vse odkrito priznava in ničesar ne taji. Porotniki so vprašanje o toženčevi krivdi zanimali, nakar je sodišče obtoženca oprostil.

Telefonska in brzojavna poročila.

MIROVNO POSREDOVANJE VELESIL V SOFIJI SE IZVRŠI DANES.

Sofija, 5. marca. Poslaniki vseh šestih velesil so že dobili instrukcije in bodo danes bulgarski vladi ponudili svoje posredovanje v zadevi zopetnega začetka mirovnih pogajanj ter ji svetovali, naj mir pospeši.

VELEVLAŠTI SO V BELGRADU ŽE INTERVENIRALE.

Belgrad, 5. marca. (Oficijelno.) Danes so zastopniki velesil na prošnjo Turčije ponudili srbski vladi posredovanje v svrhu sklenitve miru. Pašič je odgovoril, da se bo sporazumel z zavezniki in nato podal odgovor.

VELESILE POSREDOVALE TUDI V ATENAH.

Atene, 5. marca. Včeraj zvečer so poslaniki velesil ministrskega predsednika Venizelosa obvestili, da je Porta prosila, naj velesile pri balkanskih zaveznikih za mir posredujejo in ga vprašali, ali Grčija posredovanje sprejme. Venizelos se je zelo zahvalil in prosil, da se mu da odlog, da se preje z zavezniki sporazume.

KAJ PRAVIJO V CARIGRADU.

Carigrad, 5. marca. Krogi Porte izjavljajo, da se je med Porto in velesilami glede miru, ki se bo kmalu sklenil, doseglo v več točkah sporazumljenje. Veliki vezir je izjavil, da mir še ni neposredno pred durmi. Porta Odriina še ni odstopila. Dogovori z velevlastmi se nadaljujejo. Posebna pogajanja z Bulgarijo se ne vrše. Velesile se zdaj dogovarjajo z zavezniki. Porta ni obvezana mirovne pogoje, kakor jih bodo velesile predlagale, sprejeti.

KAJ ZAHTEVA BULGARIJA.

Carigrad, 5. marca. Ruski poslanik Giers je velikemu vezirju včeraj sporočil, da zahteva Bulgarija mejo, ki se začne pri Midiji, 40 km južno od Inia-de in teče do Rodosta. Razun ene velesile so vse ostale proti temu, da bi Bulgarija prišla do Marmarskega morja. Zahteva Anglije, da se ji odstopi Kerzones (Gallipoli), se ne smatra za resno.

SRBSKI VLADNI LIST O MIROVNEM VPRAŠANJU.

Belgrad, 5. marca. »Samouprava« piše: Turčija spoznava sama potrebo miru. Vsled mladoturškega prevrata pa se je položaj zelo izpremenil. Nastala so namreč nova vprašanja in sicer: odstop Skadra Črnigori in Janine Grčiji, vprašanje otokov in vojne odškodnine.

× × ×

DELNA DEMOBILIZACIJA NA SEVERNI STRANI.

MED AVSTRIJO IN RUSIJO NISO ŠE VSI RAČUNI ČISTI.

Dunaj, 5. marca. Vojna uprava je vse potrebno ukrenila, da se starejši letniki od gališke meje odpuste do-

mov. Vseh rezervistov in nadomestnih rezervistov pa Avstrija ne odpusti in sicer iz dveh razlogov: prvič, ker hoče ohraniti kompanije približno na isti višini, kakor so ruske, to je okoli 160 mož, tako da bi ostalo pri vsaki kompaniji še okroglo 60 rezervistov, drugič pa politični položaj še ni tako razjasnjen, da bi bila popolna demobilizacija mogoča. Danes odpelje iz Galicije rezerviste domov 17 vojaških vlakov. Odpustilo se bo nazadnje okoli 30.000 mož. Na jugu se nič ne demobilizira. Pač pa se bo vojna mornarica nekoliko reducirala.

Peterburg, 5. marca. Ruska in avstrijska vlada se glede nameravanega komuniqueja, tičočega se obojestranske demobilizacije, še nista zedinili, vendar pa se nasprotstvo v medsebojnem naziranju ne tiče toliko bistva kakor oblike. — Glede albanskih meja se Avstrija in Rusija tudi še nista popolnoma sporazumeli.

Peterburg, 5. marca. Ruski car izda danes ob priliki začetka jubilejskih slavnosti Romanovov manifest, ki bo vseboval tudi pasus o balkanski vojski in zunanjem položaju. Posebnega pasusa, tičočega se razmerja med Avstrijo in Rusijo, pa manifest ne bo vseboval.

× × ×

OFICIOZEN KOMENTAR K ODPOŠILJATVI SRBSKIH ČET PRED SKADER.

Belgrad, 5. marca. V oficijelnih krogih se izjavlja, da interesi Srbije zahtevajo, da podpira Črnogoro proti skupnemu sovražniku. Ker vojska s Turčijo traja še dalje, je odpošiljatev srbskih čet pred Skader vojaška odredba, sledeča iz splošnega vojaškega položaja, ni pa iskati za njo političnih motivov.

TRDOVRATNI RUMUNI.

Bukarešt, 5. marca. Francoski poslanik je včeraj ministrskega predsednika Majorescu v imenu velevlasti vprašal, ne bi bila Rumunija hotela posredovanje velesil brezpogojno sprejeti, nakar je Majorescu odgovoril, da vztraja Rumunija na tem, da sprejme posredovanje velesil pogojno.

SRBIJA DAJE ČETAM DOPUST, DRUGE PA VPOKLICUJE.

Belgrad, 5. marca. Uradno se poroča: Pozivljajo se pod orožje prvi in drugi razred novincev, polovice tretjega poziva pa je dobila dopust.

FRANCOSKI MINISTER ZA ZUNANJE ZADEVE NE ŽELI DEBATE O ZUNANJEM POLOŽAJU.

Pariz, 5. marca. Minister Jonnart je zunanjemu odseku zbornice sporočil, da vlada ne smatra sedanjega trenutka za primerne, da bi se v zbornici vršila debata o zunanjem položaju.

× × ×

ŠKANDALI OB ZAKLJUČITVI ALBANSKEGA KONGRESA.

PRIREDITEV JE PLAČALA NEKA VISOKA DUNAJSKA OSEBA.

Trst, 5. marca. Današnji »Piccolo« poroča sledeče:

V včerajšnji zaključni seji albanskega kongresa so se zgodili različni neljubi dogodki.

Ko je član provizorične albanske vlade v Valoni Kristo Mexi prinašal pozdrave Izmail Kemal beja, ga je nekdo vprašal: »Kaj pa v Valoni pravzaprav delate?« Mexi mu odgovori: »V Valoni se je in pije.«

Profesor Schiro iz Italije je grajal, da je »Albanec« Jaković iz Djakova slavil samo avstrijskega cesarja, ne pa tudi laškega kralja. Navzoči so nato demonstrativno nazdravljali Italiji.

Delegat Chinigo je sporočil, da je kralju Nikiti nek red, ki mu ga je bil ta svojčas podelil, vrnil.

Tocci je v italijanskem jeziku grajal, da se na tem kongresu vsajajo Nemci in Mažari in zahteval pojasnila, če je res, kar trdi »Indipendente«, da je avstrijska vlada dala kongresu na razpolago 50.000 K. Albanci nočejo službovati ne Avstriji ne Italiji, marveč hočejo biti sami svoji!

Predsednik pripravljalnega odbora Stefan Zurani pojasni, da se je obrnil na Dunaj do neke visoke osebe, ki je v zvezi z nekim ministrom in da mu je ta dala za kongres na razpolago 1000 K. S tem se je plačal kongres, banket in telegraf.

Klici: Za vse to samo 1000 K? Zurani molči.

Žurnalisti so nato zahtevali, da se jim to sporoči v laščini ali francoščini, če ne, bodo svojim listom sporočili, da odbor na očitek, da je kongres plačala avstrijska vlada, ni nič odgovoril. Nato je Zurani dal omenjeno pojasnilo v laščini.

Pri branju spomenice na velesile so se nekateri oglašili, ker se omenja

v spomenici evropski princ, češ, da točka o vladavini v Albaniji ni bila sploh na dnevnem redu in da se je tistim, ki so hoteli o njej razpravljati, zapretilo s policijo. Predsednik odgovori:

»Ali hočete mar za Albanijo princa iz Sansibara ali Madagaskarja?« Značilno je, da kongres v spomenici ne omenja, katere meje zahteva za Albanijo.

Pred zaključkom se sporeko Albanci in Kucovlahi. Albanci nočejo Kucovlahom priznati popolne enakopravnosti.

Nato so se sporekli s predsednikom žurnalisti, češ, da jih k kongresu sploh niso povabili, ampak jih le tolerirali, da so jim tolmači tolmačili le to, kar se je njim zdelo primerno, in da je imel prvo besedo dunajski inženir Haessler.

Predsednik ni dal nobenega pojasnila, nakar je dopisnik nekega velikega pariškega lista vzkliknil:

»Mi bomo Franciji povedali, da je bil ta albanski kongres monopol avstrijskega generalnega štaba!«

Žurnalisti so nato hoteli dvorano zapustiti, pa jih je predsednik preprosil in jim priobčil besedilo spomenice.

Med petjem avstrijske himne od strani treh, štirih kongresistov se je kongres zaključil.

Kongres je napravil na javnost najslabši vtis in evropski žurnalisti so izjavili, da bodo javnost primerno o njem obvestili. Nastala je tudi zaradi kongresa častna afera, ker je delegat Ivančič pozval predsednika Fajk bega na dvoboj, ki se ima danes vršiti, ker mu je Fajk beg na kongresu odvzel besedo.

× × ×

SANACIJA DEŽELNIH FINANČ.

Dunaj, 5. marca. Finačni odsek razpravlja o predlogi, koliko od novih davščin se ima prepustiti deželam.

RUSINSKO - POLJSKA POGAJANJA.

Dunaj, 5. marca. Pogajanja glede delazmožnosti gališkega deželnega zbora so se na prihodnji teden preložila.

SOCIALNODEMOKRAŠKI FIASKO V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 5. marca. Ministrski predsednik Lukacs je v nacionalnem kazinu glede izostalega generalnega štrajka dejal, da je vlada po volilni reformi preskrbela, da pridejo voditelji socialne demokracije v parlament. Delavstvo je nahujskala opozicija, ki bi rada, da bi šli drugi zanj po kostanj v ogenj. Vlada je vse storila, da zadovolji interese delavstva.

Budimpešta, 5. marca. Listi izražajo svoje zadovoljstvo, da se je generalni štrajk preložil. Kako je to nepričakovano prišlo, dokazuje dejstvo, da so bili plakati, naj delavstvo delo odloži, že natisnjeni in celo že razdeljeni.

NESREČA NEMŠKE MORNARICE.

Wilhelmshafen, 5. marca. Včeraj ponoči je nemško brodovje med pre-

cejšnjim viharjem izvrševalo vaje pri Helgolandu. Pri tem je velika križarka »York« z pogasjenimi lučmi z vso paro zadela v torpedovko S 178, ki je skušala fingirano blokada predreti, in jo čez polovico prerezala, tako da se je torpedovka takoj potopila. 79 mož je utonilo, le štirje so se rešili. Obvestili so takoj cesarja.

PROSLAVA JUBILEJA ROMANOVOV V TRSTU.

Trst, 5. marca. »Edinost« poroča: V četrtek, dne 6. marca, se bo vršila v tukajšnji srbsko-pravoslavni cerkvi ob priliki 300letnice ruske vladarske hiše Romanovih slovesna liturgija. Po končani službi pa bo svečenik pel zahvalico za srečo in zdravje njegovega veličanstva carja Nikolaja Aleksandroviča ter vse njegove obitelji. Zahvalnica se bo pela okoli 11. ure dopoldne.

NEMŠKI CESAR.

Pariz, 5. marca. Glasom tukajšnjih listov se poda nemški cesar v spomladni neoficijelno na Angleško.

POŽAR.

Tokio, 5. marca. Letovišče cesarice vdove in aristokracije Numaku je pogorelo.

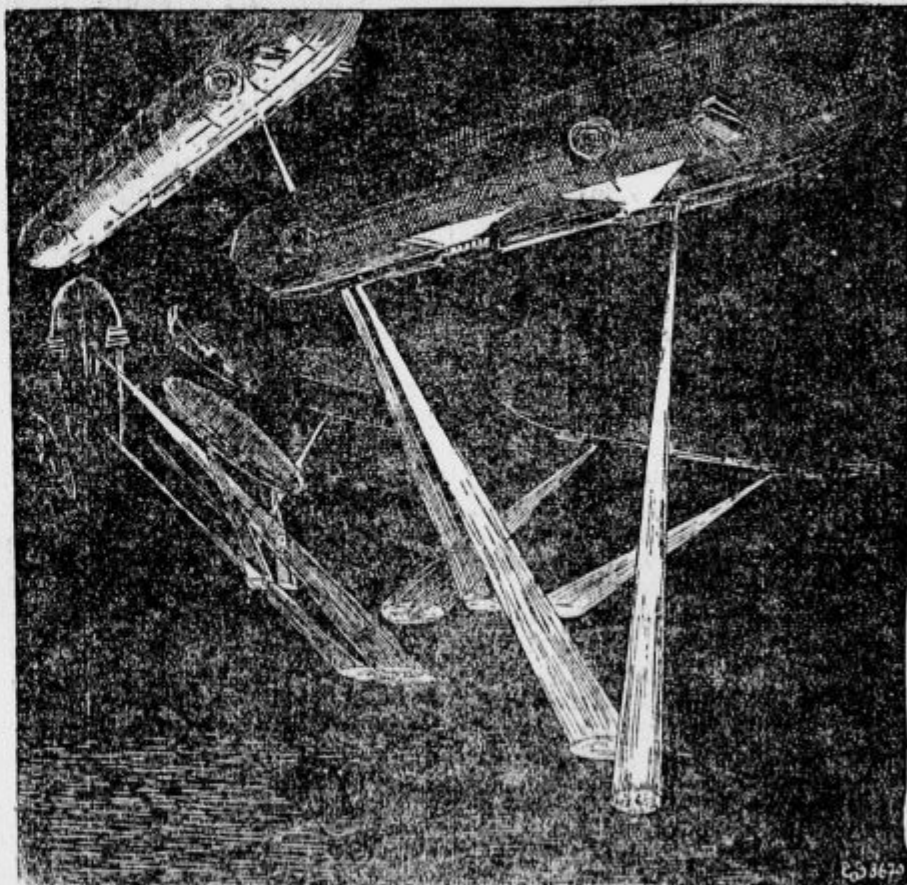
* Vojska na Balkanu. Ravno kar je izšel 11. in 12. sešitek, ki prinaša poleg slik med besedilom, tudi 8 na fin papir tiskanih tabel raznih vojnih prizorov. Vse te slike so napravljene po naznanilih očitvev in vojnih poročevalcev in bodo te slike še prav posebno dvignile zanimanje za to že samo na sebi krasno knjigo, ki ne zani-ma samo nas Slovence, temveč je vzbudila pozornost tudi že med balkanskimi narodi, odkoder nam dohajajo poročila.

* 13. sešitek Vojske na Balkanu izide v par dneh in bo s tem sešitkom knjiga za sedaj zaključena. O dogodkih po premirju bo poročal dodatek, ki more pa iziti šele, ko bo sklenjen mir na Balkanu. Knjiga (13 sešitkov) velja torej 5 K 30 vin., po pošti 5 K 60 vin. Vezana knjiga bo na razpolago šele, ko izide tudi dodatek.

* »Vojska na Balkanu« je delo, ki bo v zgodovinskem, pa tudi pripovednem oziru obdržalo trajno vrednost.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

* Jubilejna knjižica. V tiskarni A. Slatnarja v Kamniku se tiska petde-janska časa primerna igra »V tem znamenju boš zmagal«. Igra obravnava zgodovinsko snov, kateri je posvečen letošnji Konstatinski jubilej: zmaga križa nad poganstvom izza časa Konstantina velikega. Knjižica ima kot uvod obširnejši zgodovinski opis tega dogodka, primeren za prireditve v družini. Lepa igra bo kaj prav prišla za letošnji jubilej. Zato že sedaj opozarjamo društva nanjo. Igra ima poleg možkih le tri ženske vloge, ki se pa dade nadosteti z možkimi. Knjižico bo izdalo Kat. slovensko izobraževalno društvo v Mekinjah pri Kamniku. Izšla bo do Velike noči. Šele potem, ko bo knjižica izšla, se bodo sprejemala naročila.

SKRIVNOSTEN ZRAKOPLOV NA ANGLEŠKEM.

Angleško časopisje se še sedaj ne more pomiriti radi skrivnostnega zrakoplova, kateri se je bojda koncem preteklega tedna prikazal nad Warwickshire in Selby v Yorkshire. Izvzemši liberalno časopisje objavljajo vsi listi o tem pojavu dolga poročila. »Daily Graphic« je prinesel na naslovni strani fantastično risbo, na kateri 13 Zeppelinovih zrakoplovov z metalcem svetlobe razsvetljuje vso Veliko Brita-

nijo. Nekateri angleški listi, kakor na primer »Daily News«, so glede najnovejšega pojava skrivnostnega zrakoplova še nekoliko skeptični, vendar vsi soglasno trdijo, da ima angleška admiraliteta nepobitne dokaze, da je bil zrakoplov, ki je pred kratkim plul nad Dovrom in Shernessom, nemški. Očividno se je na Angleškem zopet pojavila moderna angleška bolezen »zrakoplovni delirij«, ki je znana že izza poletja leta 1909.

Iz slovanskega sveta.

sl Najkrajša železnica Dunaj—Moskva in Dunaj—Petrograd. Poljski listi poročajo iz Kijeva, da so se uprav dovršile priprave za zgradbo nove železniške proge iz Šepetovke do avstrijske meje. Ako bo avstrijska vlada za to, da se omenjena železniška proga podaljša tja do Tarnopola, ki je v železniški zvezi z Budimpešto, pa bi bila železniška proga Šepetovka—avstrijska meja—Tarnopol najkrajša železniška zveza med Dunajem in Moskvijo pa med Dunajem in Petrogradom.

sl Zmaga krščanskih socialcev v Novem Jičinu. Volitve v odbor bolniške blagajne tobačne tvornice v Novem Jičinu so bile zadnja leta predmet hudim bojem med krščansko socialno in soc. demokratično stranko. Tudi letos je vse pričakovalo z veliko napetostjo, kako da izpadejo volitve. Soc. demokratje so upali, da bodo prodrli. Posluševali so se vseh postavnih in nepostavnih sredstev, samo da bi zmagali. A vse zastoj. Krščanski socialci so dobili 678 do 708 poštenih, soc. demokratje pa samo 443 do 556 skrupulanih glasov. Soc. demokrati so odšli z bojišča z dolgim nosom.

sl Črnogorci o srbski vojski. Črnogorci, ki so sicer znani, da prvega mesta ne priznajo radi komu drugemu, so tako polni občudovanja do srbske vojske, da si pripovedujejo o njej prava čudesa hrabrosti in neodoljive moči. Prav dobro nam to občudovanje predoči naslednja epizoda, o kateri se ne ve, kako je nastala, v katero pa sveto in trdno veruje vsak priprost Črnogorec. Tako-le jo je pripovedoval neki ranjeni črnogorski čevljar:

»Srbijancem se je na Bušatu odtrgala mula, natvorjena s topom. Kdove, kaj ji je bilo. Ali se je kaj vjezila ali ji sicer ni bilo kaj prav — ušla je! In kam naj ti gre kakor naravnost na Taraboš. Gre in gre, dokler ne pride sredi med Turke. V tem so pa Srbijanci opazili, da ni mule s topom. Gledajo sem, gledajo tje, dokler je z daljnogledom ne opazijo vrh Taraboša. Kaj storiti? Le brez skrbi: Trobentač naj začne trobiti. In zdaj bi bili morali videti čudo! Kakor hitro mula sliši glas srbske trobente, začne besno biti krog sebe, da Turki, ki so hoteli z nje top odvezati, kar odlete na vse strani, nato jo pa kakor blisk udere po bregu navzdol na ravnost med svoje sive sokole... Ja, če so že njihove mule take, kakšni, dragi moj, morajo biti še-le sami!«

sl Čehi za Črnogorce. Češko izvozno društvo je obvestilo Črnogorsko vlado, da bo na svoje stroške prepeljalo na Češko vse otroke v boju padlih Črnogorcev ter jih dalo izučiti raznih obrtov.

sl Draginja v Prizrenu. Cene raznih živilom so v Prizrenu silno poskočile, odkar se je ondi nastanila srbska posadka. Deloma je to opravčeno, ker marsičesa res primanjkuje, a brezvestni trgovci gredo na ta račun preko vseh meja s cenami kvišku, da je draginja postala neznosna. Tako stane »oka« (ženčetrt funta) masti 3 din. 60, oka navadne moke 0.60, do 1 din. 20; kava 5 din. 60, sol in fižol po 0.60 dinara. Srbske oblasti so že podvezle primerne korake, da se regulirajo pretirane cene.

sl Razstava del poljskih umetnikov v Poznaniu bo otvorjena, kakor poročajo poljski listi, v mesecu sušcu tega leta.

sl Visoka slovaška šola v Ameriki. Amerikanski Slovaki so zapričeli akcijo, da bi se ustanovila v Novem Yorku visoka slovaška šola.

sl Ruski učenjak umrl. V Petrogradu je preminul profesor eksperimentalne medicine dr. Vladimir Podvisockij, urednik zdravniškega strokovnega lista »Ruski Vrač«. V Kijevu je bil izdal velika zdravniška dela o patologiji in bakteriologiji. Več njegovih del je preloženih na druge jezike.

sl Grki obolelim srbskim vojakom. Grška ladja »Tifilija« je te dni vozila v Solun 250 obolelih srbskih vojakov iz Drača. Na potu se je ustavila na Krfu. Kakor hitro je občinstvo zvedelo za njen prihod, se je z občinskim načelnikom podalo v luko in prisrčno pozdravilo srbske junake. Občina in zasebniki so vojake obilno obdarovali, častnikom so pa dali na razpolago avtomobile in vozove, da so si ogledali okolico. Tudi ob odhodu se je občinstvo z navdušenimi ovacijami poslovilo od Srbov.

sl Telefonski promet v Srbiji. V Belgradu je 2002 telefonskih naročnikov. V ostali Srbiji je 77 javnih telefonskih govornic s 1011 naročniki. Lani je bilo v Belgradu 1450 telefonskih naročnikov, v notranjosti dežele pa 61 javnih govornic in 760 naročnikov.

sl Jubilej ruskega učenjaka. Ruski učenjak, vseučiliški profesor Vladimir

Ivanovič Lamansky, je praznoval 21. svečana 60letnico svojega delovanja. Vzgojil je celo šolo slavistov, ki poslujejo na raznih ruskih vseučiliščih in duhovnih akademijah. Lamansky je živel svoj čas v Pragi in na Moravskem. Zdaj mu je 80 let.

sl Tadeusz Sulima Popiel umrl. V Krakovu je preminul sloveči poljski slikar Tadeusz Sulima Popiel v 51. letu svojega življenja. Bil je epigon velike Matejkove dobe. Rajni je bil učenec Jana Matejke, njegova prva dela so bila stvarjena pod vplivom Makartovim. Najimnitnejši njegov umotvor iz te dobe je »Konec Jeruzalema«. Mnogoštevilne so tudi njegove verske slike. Z Rozvadovskim je slikal »Bitko pri Grunwaldu«, ki je bila razstavljena pri Grunwaldskih slavnostih v Krakovu.

Razne stvari.

Koliko vojnih ladij je bilo zgrajenih leta 1912? Obseg vseh vojnih ladij, ki so se lani zgradile na celim svetu, znaša približno 535.000 ton, za 234.240 ton manj nego leta 1911., vendar pa za 217.000 ton več nego znaša povprečni letni obseg v zadnjih 19 letih. Na posamezne države odpade (leta 1912.): Anglija 28 ladij s 163.087 tonami, Nemčija 30 ladij s 99.810 tonami, severoameriške Združene države 15 ladij s 62.673 tonami, Japonska 4 ladije s 56.035 tonami, Francija 21 ladij s 55.965 tonami, Avstroogrska 7 ladij s 49.361 tonami, Italija 35 ladij s 14.939 tonami, Rusija 1 ladija s 492 tonami. Vse ostale države so zgradile 33 ladij s skupaj 32.267 tonami. Avstroogrska zavzema torej 6. mesto. Kar se tiče ladijskih tipov, kaže statistika, da so oklone ladije še vedno v veljavi; l. 1912. je bilo zgrajenih 13 s skupaj 30.270 tonami, torej dve petini celokupnega tonskega obsega. Boini križarji, ki sta jih doslej gradili le Anglija in Nemčija, so se sedaj vpeljali tudi na Japonskem; od štirih lani zgrajenih boinih križarjev odpade no eden na Anglijo in Nemčijo, dva pa na Japonsko. Vsi štirje obsegajo 109.500 ton. Lani zgrajeni okloni križarji obsegajo povprečno po 24.645 ton, izvenzemski majhen španski križar, ki obsega le 1500 ton. Zavarovanih križarjev se je lani zgradilo 11 s skupaj 48.048 tonami, in sicer so jih zgradile Nemčija, Anglija, Avstrija in Italija. Ostalih manjših vojnih ladij, kakor torpednih lovcev, podmorskih čolnov i. dr. je bilo zgrajenih 46 s skupaj 76.811 tonami. Na angleške ladijedelnice odpade 191.737 ton lani zgrajenih ladij.

Nadvojvoda Albrecht dobi spomenik. V letovišču Arco na Tirolskem bodo odkrili dne 2. marca spomenik nadvojvodu Albrehtu. Spomenik bo stal v bližini gradu nadvojvode Albrehta, ki si je za letovišče stekel obilo zaslug.

23: Scottova usodna ščevilka. K pretresljivi žaloigri Scottove ekspedicije na južni tečaj je sprejel pariski »Matin« od anonimnega sotrudnika, Rusa, ki živi v Londonu, sledeči dopis: »Čitavši tragično novico Scottove ekspedicije, me je pretresla usodna uloga številke 23, pod katere vplivom se je vršilo, kakor se zdi, delovanje nesrečnih pogumnežev. Izvolite zasledovati moja opazovanja. »Terranova« je bila zakustila London dne 15. 6. 1910. leta: 1 + 5 + 6 + 1 + 9 + 1 + 0 = 23. — »Terranova« je dosegla polarni led dne 9. 12. 1910.: 9 + 1 + 2 + 1 + 9 + 1 + 0 = 23. — Poročnik Evans je umrl 1 + 1 + 2 = 23. — Poročnik Evans je umrl 17. 2. 1912.: 1 + 7 + 2 + 1 + 9 + 1 + 2 = 23. — Poslovno pismo kapitana Scotta je datirano od dne 25. 3. 1912.: 2 + 5 + 3 + 1 + 9 + 1 + 2 = 23. — Končno je bil rojen Scott leta 1868.: 1 + 8 + 6 + 8 = 23. Ne da bi bili praznoverni, ampak več ali manj smo vsi fatalisti — posebno pa mi Rusi.«

Pisalni stroj v službi brzojava. Parižan S. Pollak v Newyorku je sestavil pisalni stroj za brzojave, na katerem se lahko brzojavi 40.000 besed na uro, in sicer stroj na sprejemni postaji celo brzojavko lepo čitljivo napiše v tiskanih črkah kakor navadni pisalni stroj. V primeri z Morseevimi znamenji je to velik napredek. Na oddajni postaji se pri brzojavljanju pritiska na tipke ravno tako kakor pri pisanju na navadni pisalni stroj.

Ognjeniška žrela — trdnjave. Severoameriške Združene države so na Havajskih otokih zgradile velike moderne trdnjave. V to svrhu so podjetni ameriški inženirji uporabili žrela uga-slih ognjenikov. Tako so na ognjeniških grebenih otoka Oahu zgrajene trdnjave, ki dominirajo na Honoluluju in njegovo prostrano luko, kakor tudi nad ameriško mornariško postajo Pearl Harbor. Vrhovi se dvigajo do 700 metrov višine. Preje so se domačini (urojenci) s strahom ogibali teh bregov, ker so si pripovedovali, da je v tistih žrelih svoj čas prebivala strašna boginja Pele. Pred petimi leti so Američani začeli v žrelih graditi trdnjave in nedavno so montirali v njih prve težke 12-palčne topove. Z morske strani bo sovražniku skoro nemogoče dognati

ti pozicijo baterij, nasprotno pa nudi Američanom naravna formacija žrel izboren položaj za topniški ogenj in kontrolo nad njegovimi uspehi. Nedavno izvedeni poizkusi so morali izvršno izpasti, ker je vlada sklenila, da na enak način utrdi tudi žrelo na Pukakiju, ki se dviga 9 angleških milj zapadno od Honoluluja in vlada nad mornariško postajo Pearl Harbor z zapadne strani.

Alkohol in šola. Na kongresu ruskih zdravnikov za otroške bolezni v Peterburgu je bilo na dnevnem redu tudi alkoholno vprašanje. Dr. Sergij Bobrinski iz Moskve je povdarjal, kako nujno potrebno je, da se še v šolskih letih začne dušno in telesno vplivati na otroke, da se obvarujejo pred pijanstvom in ako so mu že zapadli — kar se tudi godi — zopet odvrnejo od njega. Že v ljudski šoli naj se mase uče spoznavati največjega sovražnika človeške sreče — alkohol, ki uniči dušo in telo. Že v šoli se jim ucepi protialkoholno mišljenje; alkohol jim bodi — strup. Zdržiti se morajo za rešitev mladine pred alkoholizmom zdravniki, pedagogi in duhovščina. V šoli bodi pouk o škodljivosti alkohola obvezen. Šolska mladina se organiziraj v protialkoholnih društvih in zvezah in nava-jaj na boj proti alkoholu.

Razstave čipk v Belgiji. V klasični deželi čipk, Belgiji, se letos vrše tri čipkarske razstave: v bruselskem muzeju se priredi razstava bruselskih, v Gentu razstava starih in modernih flanderskih čipk in v Brigu se vrši razstava čipk, ki jo priredi baron Kervin de Letenhofe.

600 milijonov kron stanejo našo državo dosedanje priprave radi balkanskih dogodkov. Če sedanje stanje še kaj časa traja, bomo imeli okroglo 1 milijardo vojnih stroškov. Kje je pa izguba na gospodarskem polju?!

Katere žene najdlje žive? Menda Skandinavke. Glasom podatkov švedskega osrednjega statističnega urada je ob zadnjem ljudskem štetju živelo na Švedskem 20 nad 100 let starih žensk. V desetletju 1890—1900 je na vsakih 1000 žena umrlo: na Norveškem 18,5, na Švedskem 18,7 in na Danskem 18,8. V istem času je umrlo na vsakih 1000: v Nemčiji 22,7, Italiji 23,2 in v Avstriji celo 25,1 žena. Od leta 1909. je umrljivost med Skandinavkami zopet padla za eno tisočinko.

Odškodninski zahtevki vdov na »Titanicu« ponesrečenih mož. Proti White Star družbi je vloženih mnogo tožba za odškodnino na »Titanicu« ponesrečenih mož in ob tej priliki izgubljenih dragocenosti. Skupni zahtevki znašajo 21.869.620 mark. Najvišje je življenje svojega soproga cenila mr. Henry Harris, vdova gledališnega podjetnika, ki zahteva za izgubo moža štiri milijone mark, vrhu tega pa še 110 tisoč mark za izgubljene dragocenosti in 18.000 mark za možovo prtljago. Skromnejši sta mrs. Honwars Case, vdova ravnatelja »Vacuum Oil Co.« in vdova pisatelja Jacquesa Futrelle, ki zahtevata vsaka po 1.200.000 mark. Mrs. Francio pl. Millet, vdova ameriškega umetnika zahteva celo samo 400 tisoč mark. Seveda je še veliko vprašanje koliko od teh zahtevkov se končno prizna in izplača.

Sultan — kandidat. Pri zadnjih splošnih volitvah v bosenski sabor je bilo v zborniško - srebrniško - vlašniškem volilnem okraju 23 mohamedanskih kandidatov, ki so dobili približno enako število glasov. Kakor se sedaj poroča, je bilo med drugimi 300 glasov oddanih za — turškega sultana! To je vsekako »napredek«, kajti ob prvih volitvah so padli le posamezni glasovi za sultana, carja Lazarja in kralja Zvonimira.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 5. marca 1913.

Pšenica za april 1913.	11.52
Pšenica za oktober 1913	12.20
Rž za april 1913	9.77
Rž za oktober 1913	9.72
Oves za april 1913	9.80
Oves za oktober 1913	8.67
Koruza za maj 1913	7.72
Koruza za julij 1913	7.77

Nizozemska zavarovalna družba za življenje
Ravnateljstvo: Dunaj I. Aspernplatz 1.
se priporoča za sklepanje zavarovanj na življenje, rente, doto in vojaško službo pod najugodnejšimi pogoji in najnižjimi premijami.
Stanje zavarovanj koncem leta 1912: 400 milijonov.
Rezerve " " " : 116 " 386
Glavno zastopstvo za štajersko in Kranjsko v Gradcu I. Schmiedgasse 40, kjer se sprejmo vsak čas strogo rečni, delavni sotrudniki proti dobri plači.
Nadzorstvo za Kranjsko: Ljubljana, Hrvatski trg 4.

Samoumor večkratnega milijonarja. Trgovec in posestnik v Lvovu Adolf Gewehr, večkratni milijonar, se je ustrelil radi ogromnih gospodarskih izgub.

: Naročite „Slovenca“ :

Mnenje gospoda dr. J. Kentzlerja, zdravnika zdravilišča

Gleichenberg

Gosp. J. Serravallo,

Trst.

Večkrat sem rabil Vaše železnato kina-vino Serravallo pri moji zelo razširjeni klienteli, in to vedno z najboljšim uspehom. Vino se je zelo dobro izkazalo kakor tonik in ga bom priporočal tudi v prihodnosti.

Gleichenberg, 16. sept. 1911.

Dr. Kentzler.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
4	9. zveč.	743.1	2.9	sl. jug	jasno	
5	7. jut.	744.0	— 4.1	sl. zah.	del. obl.	0.0
	2. pop.	742.9	13.2	sl. szvh.	pol. obl.	

Srednja včerašnja temp. 13°, norm. 18°.

STOLLWERCK
mlečne karamele

redilne — okusne

5 kosov — 10 vinarjev

Pristne le. če

STOLLWERCK

na vsakem bonbonu!

Zahvala.

724

Ob prebitki izgubi moje ljubljene soproge, gospe

Marije Zrimšek

se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so mi izkazali svoje sožalje. Posebno se zahvaljujem sentpeterskemu »Prosvetnemu društvu« za udeležbo pri pogrebu z zastavo in njegovemu predsedniku bl. g. dr. Lovro Pogacniku: nadalje blag. g. c. kr. jetn. ravnatelju Rabichu in blag. g. c. kr. kontrolorju Straku in vsem gg. stanovskim tovarišem, in vsem, ki so spremili drago rajnico k večnemu počitku. Vsem in vsakemu posebej: Bog plačaj!

V LJUBLJANI, 5. marca 1913.

Ivan Zrimšek

c. kr. jetniški paznik.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šol-zdravnik: Dr. Fr. Dergano, primar 1. kir. odd. dež. boln.

Izgubil se je

lovski pes

temnorjav, kratkodlak, z belo liso na prsih in s kratkim repom, 8 let star, pod imenom »Tiro«. — Od-dati je pri tvrdki Anton Krisper proti nagradi.

725

Nizke cene!

Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahlevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 4.
Vseopisno razpisoval.

Vojaški novinci naj si nabavijo knjižico »Slovensko nemški razgovori« (»Nemščina brez učitelja«, II. del), ki je ravnokar izšla v zalogi Katoliške Bukvarne v Ljubljani, kjer se dobi za ceno 1 K 20 vin. izvod. Ko nastopi mladenič vojaško službo, pride takorekoč v nek tuj, čisto nov svet. Navedena knjiga vsebuje poleg drugega natančen pouk za vojaške novince v obliki povelj in potrebnih odgovorov. Iz nje bo razvidel novinec vse, kar je treba vedeti v prvih in tudi poznejših dneh vojaškega življenja. Navedeni so tudi vsi vojaški čini in njih znaki, tako da bo novinec takoj spoznal, s kom govori; poleg tega se nahajajo v knjižici tudi vsa vežbalna in druga povelja. Novinec, ki si bo nabavil in pregledal to knjigo, se bo hitro udomačil pri vojakih in si je lahko svest uspešnega poznejšega napredka. Oba dela »Nemščina brez učitelja« (I. slovnica, II. razgovori) veljata skupaj vezana v celo platno samo 2 K 80 vin.

Šofer

izurjen in zmožen popravil, neoženjen, nastopi službo lahko takoj. Ponudbe pod šifro »Šofer 723« na upravo lista.

Staubene ≡ parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

≡ na prodaj.

Več se izve pri lastniku J. S. TRIBUC, na Glincah 37. 2127

Samo tedaj

je preizkušeno najboljši 1252 kavini pridelek II. : **Franck** : pravi, kadar ponujeni Vam zabojčki ali zavitki nosijo kot ne-prevarljivi znak tvorniško znamko: kavin mlinček.

Proda se novo zidana

hiša

z opeko krita, z velikim vrtom in z vsemi pripadajočimi stojiščnimi rečmi, stoji med tovarnami, 10 minut od Celja, je davka prosta in je tudi za obrt ugodna. —

Več se poišče v: Gaberje št. 139, pošta Celje.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega k. ločvara. 245

Mlad, inteligenten, v vseh trgovskih poslih popolnoma verziran

uradnik išče postranske službe za 3 do 4 ure na dan.

Cenjene ponudbe pod: »Zmožen in zanesljiv 689 na upravo lista. 600 2

Proda se dober 606 3

bencin-motor

za 6 do 9 PS Ogleda se še lahko v obratu. Jernej Pogorelec, mlin in žaga, Struge, pošta Dobrepolje.

Zaloga pohištva in
tapetniškega blaga

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije
Ter. c. 11 (Kolizej).

**Zaloga spalnih
ter jedilnih sob**

v različnih najnovejših slogih.

Vsakovrstno drugo

≡ pohištvo. ≡

Priznано solidno blago
ter najnižje cene.

**Zaloga otomanov
divanov, žimnic**

različne kakovosti;
zajamčeno trpežni izdelki.

81 Velika izbira

otroških vozičkov
vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Štev. 1078/VIII.

717 (3)

RAZGLAS.

Pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani se izvrši povečanje in rekonstrukcija stranišč.

V svrhu ugotovitve del se razpisuje

= konkurenčna obravnava =

in se določi rok za vlaganje ponudb do 20. marca 1913.

Podrobnosti so razvidne iz razglasov v uradni »Wiener Zeitung«, v uradnem listu za Kranjsko »Laibacher Zeitung«, v »Österr. Wochenschrift für den öffentlichen Baudienst« ter v »Österr. Zentralanzeiger für das öffentliche Lieferungswesen«.

Pojasnila se dobe v c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani med uradnimi urami.

C. kr. generalno ravnateljstvo tobačne režije.

Na DUNAJU, dne 19. februarja 1913.

C. kr. sekcijski šef in generalni ravnatelj:

Scherchenstuel l. r.

Elektrotehniška delniška družba

prej

1018

Kolben in dr. Praga-Vysočany.

Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za elektriško razsvetljavo in prevojanje elektriške sile. Električni obrati vseh vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektriške železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst.

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektriških strojev od drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje.

Dobro izurjeno

= slammikarice =

dobe dobro mesto; ponudbe naj se pošiljajo na »Ligo Pomocy przemyslowej«, Lvov, Galicija, Panska 11. 686

Pozor trgovci in obrtniki!

V najem se da takoj

lokal s skladiščem

z vso opravo ali brez nje, pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov pove uprava. (Znamka za odgovor.) 763

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1913.

Kupon 3'10 metr. dolg, za { 1 kupon 7 kron
kompletno moško obleko { 1 kupon 10 kron
1 kupon 15 kron
(suknje, hlače, telov- { 1 kupon 17 kron
nik) zadostno, stane le { 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20-., kakor tudi blago za povrhnjice, turistične obleke, svileni kangari in blago za damske obleke, pošilja po tovarniški ceni kot realna in seljina, dobroznana

zaloga tovarniškega sukna

Siegel-Imhof Brno, Morava.

Vzorec zastonj in franco.

Vsled direktnega naročila blaga pri tvrdki Siegel-Imhof iz tovarne imajo zanesljivi mnogo prednosti. Vsled velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stalne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najskrbneje, natančno po vzorcu. 464

Gostilna pri 'Grozdu' v Mariboru prenovljena,

Krasne, novo opremljene sobe za tujce, priznано dobra kuhinja, izborna raznovrstna vina. Vsak čas kopelj v hiši. Si parla italiano. — On parle français, Englisch spoken.

Za obilni poset se priporoča

velespoštovanjem

Vincenc Spatzek,
lastnik.

602 3

V plačilne težkoče zašli trgovci in industriji

se ranžirajo

najhitreje in popolno diskretno in se v to svrhu po mogočnosti denar preskrbi.

Vprašanja pod »Filaalka Ljubljana« na upravo »Slovenca«.

466 20

Svarilo!

Podpisani s tem potom naznanjam, da nisem za nikogar plačnik, kdor bi na moje ime ali račun v gostilnah ali kje drugje kak dolg napravil.

Gregor Podrekar

posestnik v Vižmarjih nad Ljubljano.

V Celju se prodaja

enonadstropna hiša

Gospodarska ulica št. 28.

z 11 stanovanji in 1 trgovskim prostorom, vse v najboljšem stanju. Hiša se dobro obrestuje. Treba je le kakih 12.000 K, drugo lahko ostane. Pojasnila daje J. Kolšek, posestnik v Ločici, pošta Polzeis. 610